Парламентська хроніка

№ 165 (2665) ■ П'ятниця, 14 вересня 2001 року ■ Ціна договірна

Ранкове та денне засідання 13 вересня

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Газета Верховної Ради України

Голос України

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1321 р. Не стало великого італійського поета Данте Аліг'єрі. ■ 1867 р. Вийшов у світ перший том «Капіталу» Карла Маркса, з чого й почалися всі наші неприємності. ■ 1871 р. Розпочав свою діяльність перший в Україні банк — Харківський акціонерний земельний банк. ■ 1918 р. У Радянській Росії введено метричну систему мір. З ужитку назавжди зникли фунти, пуди, аршини й сажні. ■ 1957 р. Помер український плодовод-селекціонер Лев Ро. Працював, зокрема, в Умані, Полтаві, Млієві. ■ 1991 р. У Києві відкрився Всеукраїнський форум інтелігенції.

Закон про вибори є

Обговорення проекту постанови про порядок денний 8-ї сесії Верховної Ради третього скликання викликало гостре зіткнення позицій. До речі, на сесії запропоновано розглянути понад 400 законопроектів. Окрім того, передбачається обговорити ще чимало законодавчих актів, що їх вносять Голова Верховної Ради, фракції, комітети та інші суб'єкти законодавчої ініціативи. Під час обговорення народні депутати Ю. Кармазін, В. Філенко, П. Цибенко, Г. Крючков, М. Кравченко, М. Бродський, В. Коновалюк та ряд інших зажадали внесення до порядку денного законопроектів, авторами яких є вони або профільні комітети. Водночас П. Симоненко заявив, що фракція комуністів не візьме участі у голосуванні, якщо із запропонованого порядку денного не буде вилучено проект закону про заборону КПУ як такого, що суперечить Конституції. Зрештою, узгоджений проект постанови про порядок денний 8-ї сесії отримав 345 голосів.

(Закінчення на 2-й стор.).

Випробування на єдність

Після терористичних актів у США Президент України Леонід Кучма виступив по телебаченню зі зверненням до українського народу. «Це горе не залишило байдужими жодну країну, жоден народ, — зокрема сказав Президент. — Перед нами постав лютий оскал тероризму — знаряддя сліпої і безжалісної ненависті, яка не зупиняється ні перед чим.

(Закінчення на 2-й стор.).

Може розпочатися друга стадія трагедії

Президент США Джордж Буш та його найближчі радники приступили до «агресивної» підготовки «можливого удару по Усамі бен Ладену та його спільникам в Афганістані». Розглядаються варіанти від обмеженої таємної спецоперації проти самого бен Ладена до «широкої кампанії бомбардувань і вторгнень сухопутних військ армії США». Про це **повідомила газета «Вашингтон пост»** з посиланням на різні інформовані джерела в адміністрації Буша. Враження таке, що незабаром може розпочатися друга стадія американської трагедії — помста.

(Закінчення на 7-й стор.).

Анонім депутатів не залякав

О 10.40 у четвер, 13 вересня, до чергового МВС зателефонувала жінка, яка не назвалася, і повідомила, що «у Києві, у Верховній Раді України буде здійснено терористичний акт». Після цього черговий МВС повідомив про отримане попередження Управління Державної охорони України, яке передало цю інформацію до комендатури Верховної Ради України.

(Закінчення на 2-й стор.).

Уряд визнав недоліки

Створити спільні експертні групи з представників Кабінету Міністрів та Верховної Ради для роботи над законопроектами запропонував народним депутатам Прем'єр-міністр Анатолій Кінах. Таку пропозицію він висловив під час засідання консультативної ради з питань співпраці уряду та парламенту. Насамперед ідеться про проекти Податкового та Земельного кодексів, закону «Про засади функціонування оптового ринку електричної енергії в Україні». За словами Прем'єр-міністра, уряд поглиблюватиме співпрацю законодавчої та виконавчої гілок влади.

(Закінчення на 2-й стор.).

Комісія допитає свідків

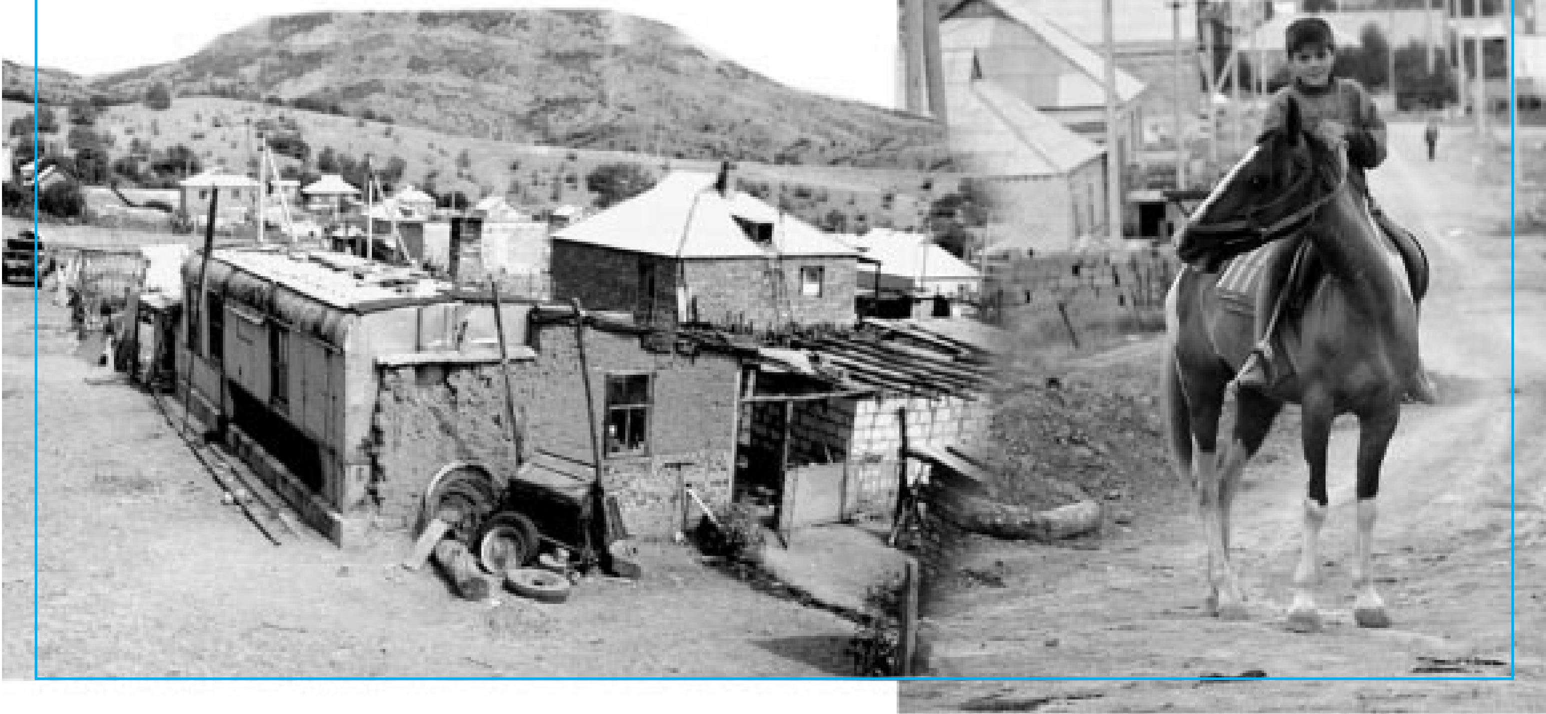
Тимчасова слідча комісія ВР «допитає» протягом тижня 25 свідків у справі банку «Україна» — від банківських працівників до народних депутатів. Про це повідомив керівник Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України для з'ясування причин, що призвели до кризового фінансового стану Акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна», Віктор Король (ДГ «Солідарність»).

За його словами, 19 вересня комісія надасть парламенту проміжну інформацію про свою діяльність. Протягом нинішнього тижня на її засідання буде викликано осіб, причетних до ситуації, що склалася навколо банку «Україна».

ОСІЛІ У ВАГОНІ

З милим рай не лише в курені, а й навіть у вагоні. Тим паче у вагоні, що зійшов з рейок кочового життя і осів на рідній кримській землі. У цьому переконана Ельзара Асланова — господиня незвичайного будиночка-вагончика, який зупинився в селищі Щебетовка Феодосійського району Криму.

(Закінчення на 6-й стор.).

Комбайно-тракторна окупація триває

Жителі Озерян у Бобровиці виставили перед райдержадміністрацією понад 20 комбайнів, тракторів, вантажних автомашин і не реагують на прохання вирішити спір у суді.

Начальник районного управління сільського господарства і продовольства Станіслав Соболь пояснив на прес-конференції, що головна причина протесту працівників СВК «Озерянське» — власників майнових сертифікатів, — неправильно проведений бухгалтерський облік майна у господарстві і те, що його вартість не відповідає тій, яка є насправді. Щойно створена комісія перевірить документацію з цього приводу, **повідомляє наш власний кореспондент Сергій ПАВЛЕНКО.**

Діалог крізь трубу

Керівництво Харцизького трубного заводу і РАО «Газпром» вийшли на прямий контакт, повідомив журналістам голова Донецької обласної держадміністрації Віктор Янукович. За його словами, таке співробітництво обіцяє освоєння нових видів продукції і нових ринків збуту. Українські трубники сподіваються, що «Газпром» стане партнером не лише в Росії, а й у країнах Азії — Казахстані, Узбекистані, Туркменії, де є потреба в будівництві і ремонті газопроводів.

Цього року обсяги продукції, що її постачає ХТЗ до сусідньої держави, значно зменшилися. Пов'язане це не лише із введенням квот і митних бар'єрів, а й із тим, що росіяни освоюють виробництво труб на своїх підприємствах. Однак, вважає Віктор Янукович, газовикам вигідніше придбати цю продукцію на харцизькому заводі, аніж вкладати кошти у власне виробництво, **повідомляє наш власний кореспондент Ліна КУЩ.**

P. S. **Нацбанк з 15 вересня штрафуватиме банки за проведення ризикованих операцій**

Парламентська хроніка

Закон про вибори є

Ранкове та денне засідання 13 вересня

(Початок на 1-й стор.),

Головою депутатської слідчої комісії з питань з'ясування причин убивства журналіста Ігоря Александрова обрано Анатолія Хмельового.

Верховна Рада прийняла постанову про висвітлення роботи парламенту. В ній, зокрема, пропонується Президенту увільнити з посади керівника НТКУ Вадима Долганова.

Думки депутатів розділися і щодо того, якого змісту має бути заява з приводу терористичного акту в США. Вирішили: провести відповідні консультації з МЗС й остаточно визначитися на вечірньому засіданні.

Далі розглянуто (повторно) закон «Про вибори народних депутатів України» з пропозиціями Президента від 14 серпня 2001 року. Аргументи Л. Кучми виклав перший заступник міністра юстиції Богдан Стичинський. У співдоповіді народний депутат Г. Пономаренко зазначив, що з деякими пропозиціями Президента Комітет з питань державного будівництва та місцевого самоврядування погодився, а деякі відхилив.

У цей момент головуючий оприлюднив повідомлення коменданта Верховної Ради про те, що у парламенті начебто готується терористичний акт, тому запропонував зробити перерву на годину. Однак депутатський загал вирішив продовжити роботу.

Сесія продовжила розгляд проекту Закону «Про вибори народних депутатів України».

Депутати погодилися з пропозицією Президента обрати половину складу майбутньої ВР за партійними списками, а половину — в мажоритарних округах.

Під час голосування «в цілому» закон прийнято. О. Мороз у своїй репліці вказав, що закон «продавлено» і попередив, що у прийнятому варіанті цей закон дає можливість сповна залучити механізм адміністративного ресурсу, а це —пряма загроза демократичності наступних парламентських виборів. Депутат В. Черняк заявив, що не голосував за прийняття закону, бо вважає його недосконалим, а наступні вибори на його основі —дискримінаційними. Депутат О. Єльяшкевич застеріг: сьогоднішня поступливість Президентові з боку частини народних депутатів обернеться наступною антидемократичністю виборів і цілком імовірним маніпулюванням волевиявлення народу.

Іван ДМИТРЕНКО.

Анонім депутатів не залякав

(Початок на 1-й стор.).

Терміново розпочалася перевірка приміщень українського парламенту та його сесійної частини і будинків, де розташовано комітети, фракції та підрозділи апарату.

Помічникам-консультантам та запрошеним на засідання парламенту було запропоновано тимчасово залишити сесійну частину на час перевірки відповідними службами.

Перевірку в приміщеннях і на території навколо парламенту здійснювали сили комендатури Верховної Ради, Управління Державної охорони і працівники МВС.

Інформаційне управління Верховної Ради.

Випробування на єдність

(Початок на 1-й стор.).

Трагічні події 11 вересня — виклик не тільки Америці, її народові. Це виклик усьому світові, всім, хто живе і хоче жити за Божими заповідями і людськими, а не звірячими законами». Глава держави наголосив: «Перед лицем цієї загрози, для ефективної протидії лиховісним планам і намірам весь цивілізований світ повинен згуртуватися, продемонструвати єдність, узгодженість та скоординованість дій». Україна, за його словами, готова внести і внесе відповідні пропозиції. «Це має бути така спільна програма дій, яка б надійно гарантувала від найменшої можливості повторення чогось подібного до вчорашньої трагедії», — заявив Президент.

Глава держави також повідомив, що на засіданні Ради національної безпеки та оборони прийнято відповідні рішення і рекомендації. Їх виконання береться під особливий контроль. «У нас достатньо сил та засобів, щоб захистити свою державу і її громадян», — запевнив Л. Кучма і закликав до зміцнення єдності в Україні.

Більшість політичних сил в Україні та депутатських фракцій у Верховній Раді різко засудили безжалісні терористичні акти в США. Зокрема, фракція СДПУ(о) заявила, що сприймає трагедію американського народу, як особисту. Об'єднані соціал-демократи закликали уряди країн «не допустити подальше розповсюдження вірусу екстремізму по планеті і докласти усіх зусиль для створення ефективної системи колективного протистояння тероризму у будь-яких його проявах».

Фракція «Яблуко» звернулася до Президента України та Верховної Ради з пропозицією оголосити в нашій державі траур у зв'язку з трагедією, що сталася 11 вересня в США, а також виступити Україні ініціатором створення міжнародного антитерористичного центру.

Депутатська група «Солідарність» теж закликала до об'єднання «всіх мислячих людей світу, аби запобігти існуванню причин, що тягнуть за собою людське горе, втрату найближчих людей, страх і зневіру в майбутнє». У своїй заяві «Солідарність» стверджує, що 11 вересня повинно стати в усьому світі Днем трауру, так само як і день катастрофи на ЧАЕС.

У заяві фракції Народного руху України від імені трьох фракцій — НРУ, УНР і «Реформи-Конгрес» —наголошується, що Верховна Рада не може стояти осторонь трагічних подій. «Ми вважаємо, що, безумовно, і в Україні треба вжити відповідних заходів для того, щоб не допустити, не дай Боже, нічого подібного й узагалі не допускати терористичних актів, — ідеться у заяві. — Але всі дії правоохоронних органів повинні відповідати насамперед позиції демократизації нашого суспільства».

Партія «Батьківщина» висловлює у співчутті американському послу переконання: «Тероризм як глобальне явище повинен бути знешкоджений у найкоротші терміни, тому трагедія в США має стати випробуванням людства на мудрість і бажання жити у стабільному суспільстві».

На знімку: громадяни України приносять квіти до посольства Америки в Києві на знак співчуття у зв'язку з безпрецедентним терористичним актом.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Уряд визнав недоліки

(Початок на 1-й стор.).

Водночас Анатолій Кінах наголосив: результати співпраці поки що невтішні, особливо багато недоліків у роботі з боку урядовців. Часто-густо на засіданнях парламенту урядові законопроекти представляли не міністри, а їх заступники. Тому й не дивно, що на низку документів, які ініціював уряд і підтримала Верховна Рада, Президент наклав вето. «Це приклад низької відповідальності розробників та виконавців, які повинні вести спільний моніторинг цих документів», — підкреслив Анатолій Кінах.

Прем'єр-міністр також повідомив, що уряд підвищить вимогливість до відповідальних працівників Кабміну за роботу над законопроектами, в тому числі під час розгляду в профільних комітетах.

Представником Кабінету Міністрів у Верховній Раді прийнято рішення призначити народного депутата Олега Зарубінського (фракція НДП).

На прес-конференції Прем'єр-міністр повідомив, що уряд направить у парламент остаточні експертні висновки з проекту Податкового кодексу не пізніше 17 вересня. А 20 вересня Верховна Рада у другому читанні розгляне проект Земельного кодексу.

Перший заступник Голови Верховної Ради Віктор Медведчук підкреслив: ці стратегічно пріоритетні законопроекти буде прийнято в результаті «політичної узгодженості». Тим більше що успішний розгляд цих документів у першому читанні — заслуга «виключно конструктивної роботи парламентської більшості».

Юлія ШЕЙКО.

У комітетах Верховної Ради

Уникнути тавтології та зайвих витрат

Комітет Верховної Ради з питань будівництва, транспорту і зв'язку запропонував парламенту прийняти закон «Про поштовий зв'язок» у новій редакції з урахуванням пропозицій Президента України.

Комітет погодився з усіма зауваженнями глави держави, за винятком пропозиції щодо зміни назви Національної комісії України з питань регулювання поштового зв'язку. На думку членів комітету, перейменування призведе до створення в галузі зв'язку двох органів державного регулювання зі статусом центрального органу виконавчої влади — Національної комісії України з питань регулювання поштового зв'язку та Національної комісії України з питань регулювання телекомунікацій. Комітет також привернув увагу, що зміна назви збільшить витрати з держбюджету на утримання двох комісій за відсутності фінансово-економічного та організаційного обгрунтування, повідомляє інформаційне управління ВР.

Члени комітету переконані, що в галузі зв'язку доцільно створити єдину для всіх підгалузей Національну комісію України з питань регулювання зв'язку.

Місцеве самоврядування

Вибори проводитимуть професіонали

В апараті Дніпропетровської обласної ради утворено ще один відділ — з питань забезпечення виборчих прав громадян. Відтепер він — партнер та найближчий помічник обласної виборчої комісії — займатиметься організацією та проведенням у регіоні виборів до всіх органів державної влади та місцевого самоврядування, а також всеукраїнських чи місцевих референдумів. А ще, як того передусім побажали депутати на одній з попередніх сесій, відділ має перебрати на себе контакти обласної ради з політичними партіями та громадськими організаціями. І обов'язково надавати населенню, осередкам виборців консультації щодо чинних законодавчих актів, які пов'язані з виборами, поради в спірних ситуаціях, якщо вони виникатимуть. Депутатський корпус обласної ради дуже розраховує, що з утворенням такого відділу на Дніпропетровщині всі виборчі кампанії неодмінно стануть прозорішими.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Віддай мільярд!

Сесія Донецької обласної ради звернулася до Верховної Ради і Кабінету Міністрів з проханням повернути суми податку на додану вартість підприємствам-експортерам регіону. Сума неповерненого ПДВ досягла майже мільярда гривень. Експортери — а це головним чином металургійні підприємства — відчувають нестачу обігових коштів і не в змозі здійснювати розрахунки з бюджетом. Нещодавно Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча виграв судовий позов проти податківців, однак навіть після відповідного рішення не може отримати належні кошти.

Депутати запропонували Верховній Раді розглянути питання про скасування податку на додану вартість або про зниження базової ставки до 5 відсотків. Сесія вважає, що питання, пов'язані з відшкодуванням уже накопичених сум, має розглянути сесія Верховної Ради. Окрім того, під час формування Держбюджету на 2002 рік варто закласти необхідну компенсацію підприємствам області.

Ліна КУЩ.

Заява депутатської групи «Регіони України» щодо ситуації у вугільній галузі

Доля розпорядилася так, що цьогорічне святкування річниці незалежності України і професійне свято шахтарів були затьмарені трагедією на шахті імені Засядька.

Ця подія ще раз підкреслила, якою дорогою ціною оплачується вугілля. Ще раз поставила питання про належність рівня безпеки праці в галузі та її зв'язок з рівнем фінансування.

Тому треба чітко окреслити коло проблем в цій стратегічній галузі. Незважаючи на деякі відчутні позитивні зміни, у вугільній промисловості досі залишається багато проблем і суперечностей. Структурна перебудова галузі розтягнута в часі і не має достатнього бюджетного фінансування. Потреба у бюджетних коштах задовольняється лише на третину. Це добре видно на прикладі поточного року, коли з 200 млн. грн., передбачених у Державному бюджеті на модернізацію галузі, фактично профінансовано лише 5 відсотків (10 млн. грн.). Не повною мірою розв'язані соціальні проблеми шахтарських регіонів. Значними залишаються борги у заробітній платі та виплатах у зв'язку з нещасними випадками на виробництві. Рівень заробітної плати не відповідає рівню ризику життям та здоров'ям працюючих. Неприпустимим є те, що витрати на організацію безпеки праці нижче витрат на відшкодування збитків у зв'язку з виробничим травматизмом.

Через деформовану структуру фінансування охорони шахтарської праці гинуть, калічаться і хворіють люди, сиротіють діти, страждають сім'ї. Тобто втрачаємо головне, найцінніше — людське життя і здоров'я.

Немає сумніву в тому, що в наступному столітті вугілля збереже за собою роль одного з провідних енергоносіїв і в більшості країн світу, і в Україні. Тому шахтарям мають бути створені всі умови та можливості для високопродуктивної праці, повноцінного життя, охорони здоров'я і заслуженого відпочинку. Для цього необхідно вдосконалити фінансування галузі на всіх рівнях — від бюджету держави до бюджету шахти. Треба якнайскоріше передати об'єкти соціальної сфери шахт у комунальну власність, що дасть змогу дофінансувати заходи з охорони та безпеки праці. Поліпшення стану галузі стане можливе також після ліквідації кредиторсько-дебіторської заборгованості.

Більшість із цих проблем має знайти відображення у проекті державної програми «Українське вугілля», розрахованої на наступні 10 років, яку найближчим часом планує затвердити уряд.

Депутатська група «Регіони України» звертає увагу народних депутатів на проблеми вугільної галузі, необхідність прискорення процесів її реформування. Тому під час опрацювання бюджету на 2002 рік треба чітко визначити напрями і пріоритети спрямування коштів на підтримку вугільної промисловості, забезпечення перспектив її розвитку бюджетними коштами, які перевищували б у 1,5 — 2 рази щорічний обсяг асигнувань в останні декілька років.

Володимир РИБАК,
керівник групи.

Часопис дивиться в завтра

Вийшов з друку черговий, п`ятий (40-й), номер журналу «Друкарство». Науково-практичний часопис для фахівців видавничої справи, поліграфії та книгорозповсюдження побачив світ напередодні традиційної щорічної міжнародної виставки «Поліграфія-2001», яка пройде з 17 по 21 вересня ц. р.

У ньому широко представлено життя поліграфічної галузі в минулому, сьогодні і в перспективі; презентовано книжки, видруковані до 10-ї річниці незалежності.

Фахівці знайдуть тут ділові пропозиції, змістовні матеріали про цифрові технології, високоякісні витратні матеріали для поліграфії. А ще розповіді про львів'янина Юрія Рака, визнаного одним із кращих науковців світу в галузі інформаційних технологій, про зарубіжний досвід, майстрів видавничої справи. У часописі опубліковано також актуальні інтерв'ю з керівниками провідних підприємств, виступи лідерів видавничо-поліграфічного комплексу країни.

Вл. інф.

Фотофакт

Київський міський голова Олександр Омельченко вручає провізорові-технологу київської аптеки № 27 Марії Циві нагрудну відзнаку і годинник. Подяки Київської міськдержадміністрації вручали з нагоди Дня фармацевтичного працівника.

Фото Олександра СИНИЦІ (УНІАН).

Хто контролює енергоринок?

Монополізм

Один високопоставлений чиновник якось порадив: «Почитайте Закон України «Про електроенергетику», і ви зрозумієте, хто контролює енергоринок».

Читаємо. В частинах 5 і 6 статті 26 регламентується порядок відносин між енергопостачальними підприємствами (тобто обленерго) та підприємствами-споживачами енергії. З точки зору здорового глузду, дуже важко пояснити той факт, що саме енергорозподільчим компаніям, здебільшого приватизованим, надається не лише одноосібне право визначати на свій розсуд ліміти використання електроенергії споживачам — від іграшкових майстерень до металургійних підприємств, а й вживати жорстких санкцій до тих, хто перебирає встановлений ліміт. За надлімітне використання енергії — стягнення у п'ятиразовому розмірі. І що найцікавіше: всі «штрафні» йдуть безпосередньо на рахунки обленерго.

За такої регулятивної політики обласні енергорозподільчі компанії вкрай зацікавлені у зменшенні лімітів. Адже навіщо лімітувати достатньо енергії, якщо за кожний «надлімітний» кіловат обленерго отримає чотириразову порівняно зі стандартною ціну?

Монопольна політика енергорозподілювачів серйозно загрожує економіці. Адже споживачі електроенергії, особливо великі підприємства, зокрема металургійної промисловості, повинні якось компенсувати збитки, бо у виділені для них ліміти вкластися просто неможливо. Тому виробники, в свою чергу, змушені піднімати ціни на власну продукцію. Це у межах держави провокує підвищення цін практично в усіх галузях народного господарства. А в кінцевому рахунку всі ми своїм гаманцем відчуваємо результати такої «енергоємної» політики безпосередньо в магазинах та на ринках.

Вихід зі становища один: внесення змін до чинного законодавства, які враховували б державні, а не корпоративні інтереси. Відповідний законопроект про внесення змін до статті 26 Закону України «Про електроенергетику» було подано на розгляд парламенту на початку нинішньої сесії. Один з ініціаторів законопроекту, народний депутат Олексій Кучеренко, зокрема, зазначив, що вилучення частин 5 і 6 зі статті 26 згадуваного закону змусить, нарешті, монополіста в особі обленерго працювати з огляду на інтереси виробника продукції, який створює робочі місця та «тягне» соціальну сферу, а не думати лише про власну кишеню.

Ірина ПРОХОРЕНКО.

Дешевше запобігти

До кінця року в Луганській області з'являться мобільні рятувальні служби оперативного реагування. Робота із захисту населення від природних і техногенних катастроф на Луганщині нарешті починає набувати системного характеру. Кошти для цих цілей відтепер закладатимуть до щорічного державного та місцевих бюджетів. Щоправда, грошей буде не так багато і в основному вони підуть на профілактичну роботу. Буде вивчено умови та зібрано базу даних про небезпечні території, об'єкти і речовини, що зберігаються чи виробляються в регіоні. У переліку заходів із захисту населення від надзвичайних ситуацій також боротьба зі зсувами, захист русел малих річок, **інформує наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.**

Господар у місті Золотий Лев

Фестивалі

Львів відзначає своє 745-ліття. Цього разу, окрім традиційних спортивних змагань, концертів, свята пива, піротехнічного шоу, відбудеться міжнародний фестиваль «Золотий Лев на вулиці». Він розпочнеться карнавалом у виконанні театральних колективів і завершиться виставою «Мазепа», яка є спільним проектом митців зі Львова, Кракова, Києва. На площі Ринок, на майдані біля Оперного театру, в знаменитому Італійському дворику відбудуться дійства, антуражем для котрих стане архітектура міста.

Директор фестивалю Ярослав Федоришин має намір зробити «Золотий Лев на вулиці» постійною візиткою міста, **повідомляє наш власний кореспондент Оксана Теленчі.**

Згадуватимуть пережите, а житимуть майбутнім

Ювілеї

Колишній фізико-технічний факультет, а нині інститут Дніпропетровського національного університету відзначає сьогодні своє 50-річчя.

А що на урочистості завітає й Президент Леонід Кучма, то не лише тому, що й він один з випускників легендарного фізтеху. Факультет виплекав майже 20 тисяч висококваліфікованих спеціалістів-інженерів, які складають тепер зоряну плеяду-генерацію інтелектуалів-фахівців. Дніпропетровський фізтех закінчили ті, хто сьогодні очолює у нас академічні інститути та високотехнологічні підприємства, унікальні конструкторські бюро і проекти та програми міжнародного значення, аерокосмічні науково-виробничі комплекси і компанії та агенції, нарешті, значиться й серед лауреатів найпрестижніших та найпочесніших нагород і премій.

— Свого часу факультет був надсекретний, а відбирали й приймали до нього навіть не абітурієнтів, а найбільш здібних студентів мало не з усіх навколишніх політехнічних вузів, — розповідає нинішній директор фізико-технічного інституту Євген Джур. — Отож і створювався спеціалістами, імена яких належали до золотого фонду вітчизняної науки і техніки, і дав Батьківщині стільких видатних людей, як мало який інший.

Святкуючи ювілей, згадуватимуть, звичайно, імена і пережите, перемоги та здобутки, яким воістину не соромно пишатися. Але головне, вважає проректор з наукової роботи Дніпропетровського університету Михайло Дронь, що фізтех і сьогодні сприяє інтеграції України у найпередовішу нині світову економіку.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Реалії

Порозуміймося одне з одним

На східцях входу до Міністерства освіти й науки — тріскучий гучномовець і пікети. «Російській та українській мові — державний статус», «Російськомовному населенню України — російські школи» — кілька десятків людей прийшли сюди висловити свій протест проти зменшення кількості російських шкіл. Приводом для пікету стало позбавлення статусу російськомовної школи в селищі Радуль Ріпкинського району Чернігівської області. В цьому старообрядницькому поселенні, де більшість населення — етнічні росіяни, всупереч волі батьків класи переведено на українську мову навчання. Звернення до органів освіти результатів не дали, тож батьки вдалися до рішучіших форм протесту.

Проблема справді складна. За 10 років незалежності в Україні російських шкіл поменшало на 3 тисячі, хоча, за даними соціологічних досліджень, 61,3% нашого населення розмовляють російською. На Чернігівщині залишилося три такі школи, Черкащині, Хмельниччині взагалі по одній. Ми не проти українізації, казали пікетувальники, але ж дайте нам право обирати.

Дмитро БОНДАР.

Новини регіону: Полтавщина

Зажур-гора будить пам'ять

У Лубнах над Сулою, поруч із Мгарським Спасо-Преображенським монастирем у вже досить далекому 1990-му році за давнім козацьким звичаєм було руками насипано курган. На ньому встановили хрест — у пам'ять про страшний голодомор 33-го. Пізніше звели і сам монумент-дзвін і ще 25 менших дзвонів встановили від кожної області. Відтоді тут щоосені збирається люд, аби пом'янути безвинно убієнних. Голова облради Олександр Полієвець (сам лубенчанин, із роду якого в страшному 33-му померло п'ятнадцять чоловік) закликав зробити все, щоб така трагедія в історії народу ніколи не повторилася.

Замість КрАЗів — ГАЗи

Підприємство «КременчукавтоГАЗ» через нерентабельність згорнуло програму складання неакцизних автомобілів і почало випуск «Волг». Очікується, що до кінця року їх зійде з конвеєра 500 штук. Зважаючи на те, що місцевий КрАЗ «дихає на ладан», для міста новий проект — хоч якесь надходження до бюджету і додаткові робочі місця.

Геній повертається додому

Ім'я математика Михайла Остроградського, полтавця і академіка найвідоміших академій світу, 200-річчя від дня народження якого в ці дні відзначається під егідою ЮНЕСКО, увічнено в пам'ятнику на вулиці його імені поруч із місцевим педагогічним університетом. А в Полтаві побували учасники міжнародного конгресу математиків, пройшли наукові читання й олімпіади. На могилу генія в селі Пашенівці Козельщинського району лягли живі квіти і від закордонних гостей.

Медпункт став... сімейним

У найвіддаленішому мікрорайоні Лубен на базі колишнього медпункту заводу «Автомаш» відбудовано та обладнано сучасний медичний заклад —сімейну амбулаторію. Вісімнадцять підприємств, розташованих у цьому районі, взяли на себе всі грошові витрати з реконструкції й облаштування амбулаторії.

З Опішні через океан... за секунду

Після введення в дію у гончарській столиці Опішні АТС КЄ «Квант» звідси можна зателефонувати в будь-який куточок Землі — зв'язок йде по скловолокну. Першими щасливчиками стали 1024 абоненти, друга черга на 350 кілометрів стане до ладу навесні.

Від Дніпра до Волги

64-річний інженер-конструктор ВАТ «Кредмаш» Анатолій Бакуменко вирушив у 44-ту велоподорож, присвятивши її 430-річчю рідного міста. Від берегів могутнього Дніпра до великої Волги через Луганськ, Волгоград, Астрахань, Елісту, Донецьк, Дніпропетровськ.

Григорій ГРИНЬ.

Фотофакт

Хлібороби Миргородського району, що на Полтавщині, зібрали 118 тисяч тонн хліба.

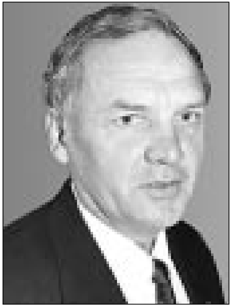
На знімку: *тридцяті обжинки відсвяткували працівники аграрного орендного приватного підприємства «Великосорочинське» Варвара та Анатолій Космоненки.*

Фото Павла ЗДОРОВИЛА (Укрінформ).

Земля не має справжньої ціни

До парламентських слухань

Учора сесія розглядала проект постанови Верховної Ради України «Про проведення парламентських слухань на тему: «Конституційні вимоги до права власності на землю та особливості розробки Земельного кодексу України», внесений народними депутатами України Василем Круценком, Олександром Ткаченком, Миколою Пасєкою, Віктором Роєнком, Омеляном Парубком.

Народні обранці пропонують провести слухання 19 вересня.

На попередній сесії проект постанови про такі слухання вже вносила фракція комуністів, але він не набрав потрібної кількості голосів.

Тоді за проект постанови проголосували всього 172 народних депутати, зокрема з фракції КПУ — 108, СПУ — 6, «Батьківщини» — 20, «Яблука» — 15, 16 — позафракційні та по 2 голоси дали СДПУ(о), «Реформи — Конгрес» і «зелені», проголосував також один депутат з «Солідарності».

Звичайно, постає питання: чому блокують цю пропозицію? Адже не голосують або голосують проти цілі фракції: НРУ, Народно-демократичної партії, УНР, «Регіони України», «Демократичний союз», «Трудова Україна», та й тих, що були «за», — одиниці.

Відповідь, на мою думку, полягає в тому, що керівники названих фракцій і позафракційні депутати через недостатню поінформованість, одностороннє сприйняття пропозицій комуністів, особливо не замислюючися, приймають рішення. Мовляв, комуністи — проти продажу сільськогосподарських земель, а «реформатори» — «за», то навіщо слухати перших. Та це, по суті, не що інше, як політична кон'юнктура.

На слухання з відповідної проблеми, як правило, готується доповідь Кабінету Міністрів, у її обговоренні беруть участь не лише народні депутати, а й учені-фахівці, представники громадських організацій, депутати місцевих рад, тобто велике коло спеціалістів. Правда, рішення за підсумками слухань мають рекомендаційний характер.

В обгрунтуванні проведення таких слухань ми звертаємо увагу на те, що в статті 13-й Конституції України закріплено право власності українського народу на землю і природні ресурси. Але досі не має законодавчого визначення терміна права власності українського народу.

Поки що ми не одержали офіційного тлумачення статті 13 і 14 Конституції України від Конституційного Суду України, до якого звернулися ще у квітні цього року. Та й можна зрозуміти найвищу судову інстанцію — надто серйозна і відповідальна ця проблема.

Тому слухання вкрай потрібні, щоб одержати відповіді, принаймні, на такі запитання: на кого і на який час поширюється право власності українського народу на землю та інші природні ресурси?

У чому полягає суть права власності громадян України на землю та інші природні ресурси?

Хто може володіти землею та іншими природними ресурсами — об'єктами права власності народу? Хто від імені українців має право розпоряджатися землею та іншими природними ресурсами — об'єктами права власності народу? Хто може користуватися землею та іншими природними ресурсами — об'єктами права власності українського народу?

Чи буде залишатися власність на землю як право українського народу, якщо окремі представники народу України будуть володіти земельними ділянками, більшими від розміру, що припадає в середньому на одну особу? Чи може власність українського народу на землю та інші природні ресурси бути власністю іноземців? Чи можуть земля та інші природні ресурси України одночасно бути у власності народу та в інших формах власності, передбачених Конституцією України: приватній, державній, комунальній? Чи може паюватися земля, яка є правом власності громадян України, і чи відповідає паювання землі конституційним вимогам?

Пропозиції та зауваження запрошених працівників сільського господарства, депутатів місцевих рад, науковців, представників виконавчої і судової влади, громадських організацій дадуть змогу парламентаріям глибше і відповідальніше підійти до розуміння того, що земля, на думку багатьох учених, — це найцінніше національне багатство і є об'єктом права виключної власності українського народу. Право власності на землю належить кожному членові суспільства, хоч би де він жив і хоч би чим займався з моменту його народження, як право людини на життя. У статті 13 Конституції України закріплено волю українського народу бути єдиним власником національного багатства, на яке протягом століть посягали чужинці, як і те, що, передаючи права власника (у розумінні цієї ж статті) органам державної влади та органам місцевого самоврядування, кожний окремий громадянин, який делегував своє право власності на землю радам, залишається власником землі. Ради як представницькі органи громадян від імені громадян (українського народу) можуть надавати ці землі у користування. Продавати цю землю не можна не лише тому, що вона не належить ні радам, ні державі, а й тому, що на неї немає й бути не може справжньої ціни, бо земля створена не працею, а природою. Мають ураховуватися також інтереси і тих громадян, які народяться через кілька поколінь, предки яких — нинішні громадяни, а це, як мінімум, 87 відсотків населення — з тих чи інших причин не зможуть сьогодні придбати землю, і тим самим будуть позбавлені конституційного права власності на землю.

Слід також зрозуміти, що ринок землі позбавляє права власності на неї тих, хто на ній працює. Порушені питання стосуються лише земель сільськогосподарського призначення, а не стосовно присадибних ділянок, ділянок для ведення садівництва, для індивідуального, дачного, гаражного будівництва установлених законодавством розмірів на душу населення, які можуть продаватися і купуватися.

До такої важливої проблеми ми маємо підходити з урахуванням саме національних інтересів і суспільних особливостей.

У книзі «Заповіт борцям за визволення» Володимир Винниченко у відповіді емігрантській національній Раді, яка обіцяла боротися за повернення приватної власності в Україні, писав: «І виникає питання: невже автори цієї декларації настільки захоплені приватною власністю, що сміють з таким обіцянням звертатись до українського народу, невже вони настільки наївні, що він буде з ентузіазмом, до останньої краплі крові битись за поворот поміщиків, фабрикантів, куркулів, взагалі капіталістів, великих чи менших, своїх чи чужих?»

Гадаю, зайве нагадувати, що Володимир Винниченко був не менший патріот України, ніж сьогоднішні борці за її незалежність, і добре розумів, про що писав.

Василь КРУЦЕНКО,
заступник голови Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин.

Вимушений хронометраж одного абсурду

Через який тисячі автомобілів змушені витрачати по 4 — 5 годин часу, аби здолати... 760 метрів шляху

Аномалії

Уточнимо відразу: оті 760 метрів — довжина Варварівського мосту через Південний Буг (офіційна назва — Південно-Бузький перехід), спорудженого в 1964 році. Чи то занадто інтенсивний рух автотранспорту, в тім числі транзитного з Одеської області у південно-східні регіони країни, а чи якість будівництва й використаних матеріалів призвели до того, що не через такий уже й великий проміжок часу фахівці інституту «Київсоюздорпроект» змушені були визнати отой міст аварійним, таким, що потребує негайного капітального ремонту. В березні нинішнього року миколаївська міськрада прийняла рішення «Про обмеження проїзду автотранспорту через місто Миколаїв з 15 березня до 15 грудня 2001 року на період ремонту Південно-Бузького мосту», а в квітні там уже розпочалися роботи.

Відверто кажучи, і міськрада, і облдержадміністрація, без санкції якої не могло б статися перекриття половини 10,5-метрової ширини мосту і введення почергового пропуску автотранспорту в обидва боки тільки однією смугою руху, ішли на ризик: у місцевих бюджетах коштів на ремонтні роботи не було, розпочинали, по суті, без них, сподіваючись на допомогу держави (й цілком правомірно, адже міст — загальнодержавного значення). Та допомога, однак, не поспішала, тому в перші місяці роботи велися аж надто кволо, — на «копійки», що їх відривали навіть від ремонту в обласному центрі геть розбитих доріг. І тільки аж у другій половині літа, після неодноразових поїздок і миколаївського міського голови Володимира Чайки, і голови облдержадміністрації Олексія Гаркуші до Києва, їхніх прохань та наполягань, було прийняте урядове рішення про виділення з резервного фонду Кабміну більш як чотирьох мільйонів гривень. Гроші почали надходити, роботи пожвавішали.

І ось цими днями відновлення лівої (коли їхати з Одеси) смуги мосту завершено. Відтепер рух піде по ній, а для ремонту перекриватимуть переправу. Коли ж відновиться двосторонній рух? Володимир Чайка каже: «Прагнемо це зробити в першій половині листопада». Із щита при в'їзді на міст можна дізнатися, однак, що ремонтні роботи планововано завершити до грудня. Одне слово, терпіти водіям багатьох тисяч автомобілів неабиякі муки ще не день і не два — місяці. Так, саме муки. Смію це стверджувати, бо й сам недавно змушений був через них пройти. Утім, про все по порядку, в хронометричній, як то кажуть, послідовності.

...З початком ремонту Варварівського мосту своєї поїздки до Миколаєва планував уже по-новому: замість двох годин, яких до того вистачало, аби дочекатися своєї черги і перетнути міст. Траплялося це, правда, вранці чи в першій половині дня. А нещодавно знадобилося потрапити до Миколаєва на 16 годину — саме на цей час призначалася ділова зустріч. Далі — вже суто хронометраж.

12.00. Аби убезпечити себе від запізнення (той самий міст чи раптом якась поламка автомобіля), із Одеси виїхав у зазначений час. Чотирьох годин, сподівався, вистачить. До Варварівки (правобережний мікрорайон Миколаєва) дістався, як і розраховував, о 13-й годині 45 хвилин. І одразу звернув увагу на тривожний симптом: зазвичай кінець черги припадав десь на центр селища, за дві сотні метрів від в'їзду на міст, а тут автомашини зупинялися одна за одною, до того ж аж у три ряди на всю ширину вулиці, вже на в'їзді у Варварівку. Зупинився й собі, налаштувавшись на очікування.

14.20. Водії передніх автомашин, що повиходили на тротуар, раптом заспішили до своїх легковиків, вантажівок, автобусів — колони рушили. Щоб на першій-другій швидкостях проїхати метрів 40—50 і знову зупинитися.

15.30. Знову пожвавлення, знову рух — здолали десь таку саму відстань.

16.45. Чергова «порція» руху була обнадійливою — просунулися вже метрів на 150, аж до центру Варварівки. Не без пригод, правда: в одній з колон заглух двигун старенької «Таврії», вона перепинила рух іншим, отож кілька водіїв і пасажирів на руках винесли її на тротуар. А якби вантажівка чи автобус? Утім, у багатьох автомашинах двигунів і не вимикали. Їхні водії, очевидно, вибирали із двох зол — перевитрати пального і загрозою не запустити своєчасно двигуна — менше. «Газова атака» на Варварівку в результаті була такою потужною, що селище, здалося, вимерло: нікого на вулицях, люди поховалися за щільно зачиненими дверима й вікнами.

А поміж водіїв, між тим, наростало обурення. Якийсь одесит на мікроавтобусі, відчайдушно лаючись, почав вибиратися з колони, ледь не протаранивши дорогого «Опеля», зачепивши стовбур дерева, понівечивши дверцята свого авто, — й таки розвернувся назад. «А що мені у тому Миколаєві вже робити, коли база, де мав одержати товар, закрилася?». Водій вантажівки з кіровоградськими номерами хотів наслідувати приклад одесита, але невдало. «Ех, — зітхнув лиш, — якби поїхав київською трасою, хоча так і далі, то давно вже був би вдома, так ні, обрав короткий шлях — і ось маю: помідори, якими завантажився, ще, дивись, стечуть. Водій з херсонського легковика вибіг на тротуар бабусю-пасажирку, посадив її на прихоплений із салона вузол і побіг до магазину за мінералкою. А потім бідкався: «Оце так підлікував матусю в одеському санаторії — хоча б живою додому довезти»...

18.00. Ми знову в русі, зупинилися вже на повороті до мосту. Навіть його фрагменти через гілляччя проглядають та ще колона автомобілів, що рухається з Миколаєва.

Виходжу зі своєї «Лади», йду до автоінспектора-сержанта, який перед в'їздом на міст спрямовує оті три колони автомобілів в одну. Запитую, чому отака неймовірна затримка на в'їзді до Миколаєва. «А що ми можемо зробити? Нам вказівка така: після обіду випускати автомобілі передусім із міста, аби там їх надміру не накопичувалося. Загазованість, зрозумійте, перекриття проїжджих вулиць, аварійні ситуації»... Прагну зрозуміти й повертаюся до свого авто.

А транспорт із Миколаєва все їде і їде.

18.45. Нас пропускають на фінішну пряму! Хай закипіла вода в радіаторі, та лівий берег ріки — ось він, попереду. Посеред мосту — раптом зупинка. З'ясовується, в одному з мікроавтобусів заглух двигун. Авто, правда, вдається швидко взяти на буксир вантажівкою, що йшла попереду. «Дякуй Богові», — вигукує услід котрийсь із ремонтників мосту, — що в Буг не зіпхнули!»

19.00. Ура! Я на лівому березі! Утім, таких слів я не вигукував, це так — іронізую. Бо коли ще через десять хвилин дістався до офісу, де домовився про зустріч, то «поцілував» замка. Поїхав оформлятися на ночівлю до готелю, аби назавтра зранку вибачатися перед людьми з приводу зриву зустрічі...

Вибачення начебто було прийнято.

А ось запитання до влади міста й області залишилися. невже можна вважати нормальним, коли тисячі автомобілів марнують перед отим мостом стільки часу? Чому навіть через кілька місяців після початку ремонту досконало не вивчено, не захронометровано ситуацію по обидва боки мосту з тим, аби знайти найоптимальнішу схему пропуску транспорту протягом доби? (Що такої немає, переконали бесіди з автоінспекторами після отієї поїздки). Чи не можна було, заздалегідь спрогнозувавши ситуацію, потурбуватися про наведення тимчасового понтонного мосту? (Передбачаю реакцію: «чи не занадто? То ж які витрати!» — Та чи порахував хтось збитки від отих багатогодинних простоювань транспорту перед мостом! Певен, що вони набагато більші). Ну, і вже зовсім простеньке запитання: чому на трасах ніде не видно щитів з такими, приміром, написами: «Увага! Під час переїзду через Варварівський міст втратиш 4—5 годин часу. Міркуй, водію, вирішуй!» Переконаний, що більша частка автотранспорту пішла б в об'їзд Миколаєва — через Вознесенськ, Первомайськ, київською трасою до перетину її з іншою, що йде з Кишинева на Полтаву.

До завершення ремонту мосту вочевидь ще далеченько. Може, на цьому, другому, етапі робіт рух по ньому таки зумієть упорядкувати? Втім, хай хоча б ця кореспонденція якось зарадить: той, хто її прочитає, до грудня обминатиме Миколаїв, певен, десятою дорогою.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса—Миколаїв.

Чи втримається Микола Кузьмін до березня,

або Ще раз про те, як голова райдержадміністрації витратив 980 тисяч, не спитавши райради, і що з того виходить?

У матеріалі «Як позбутися голови райради» («ГУ» № 138 від 4 серпня) розповідалося про те, як на Сумщині намагалися умовити «добровільно» піти у відставку голову Сумської райради Миколу Григоровича Кузьміна. А коли це не вдалося, на відверту конфронтацію з головою, з депутатським корпусом райради пішов, підтриманий обласним керівництвом, недавно призначений голова райдержадміністрації Володимир Левченко зі своїми соратниками. У районі склалася ситуація, що вибила з колії усіх: від керівників району до сільських голів та депутатів-бюджетників, які працюють на різних посадах.

Що незвичного у цій ситуації? Ще зовсім недавно центром підвищення кваліфікації державних службовців, керівників державних підприємств, установ і організацій Сумської обласної держадміністрації та обласної ради було видано посібник «Про практику роботи Сумської районної ради по реалізації повноважень, визначених Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні». Адресоване видання усім керівникам місцевої виконавчої влади, місцевим органам самоврядування, щоб на прикладі Сумського району повчилися, як треба співпрацювати адміністрації району з районною радою.

Взяти хоча б главу «Про практику взаємодії районної державної адміністрації та органів місцевого самоврядування у вирішенні проблем соціально-економічного розвитку». Тут що не абзац, то ілюстрація найтіснішої злагоди між районною виконавчою владою на чолі з Володимиром Левченком і райрадою, керованою Миколою Кузьміним.

Цитую: «...районна державна адміністрація, керуючись Законами України «Про місцеві державні адміністрації» та «Про місцеве самоврядування в Україні», одним з пріоритетних напрямків діяльності по вирішенню завдань соціального та економічного розвитку району вважає зміцнення взаємодії з органами місцевого самоврядування»;

«...увійшло в практику роботи по важливіших питаннях приймати спільні рішення адміністрації і ради»;

«...голова районної ради, його заступники запрошуються на засідання колегії при голові райдержадміністрації та наради», у свою чергу, «в засіданнях постійних комісій районної ради активну участь приймають заступники голови, керівники відділів і управлінь райдержадміністрації»;

«...у районі утвердилася практика узгодження планів роботи райдержадміністрації і районної ради» і так далі і тому подібне. Не співпраця, а справжня любов між райдержадміністрацією і райрадою, керівниками Володимиром Левченком і Миколою Кузьміним. Багато у чому завдячуючи таким стосункам Сумський район за економічними показниками в області посідає чільне місце. І раптом...

Якщо відкинути нашарування цього вже затяжного конфлікту, різні домисли, чутки, плітки, то суть його зводиться до використання районного бюджету та контролю за ним.

Виконуючи волю облдержадміністрації, Володимир Левченко у травні розпорядився перерахувати 980 тисяч грн. з районного бюджету, як безпроцентну позику з поверненням до 1 жовтня, на придбання продовольчого зерна, не маючи попередньо рішення райради. У свою чергу, сесія райради згоду на таку позику не дала. З одного боку, «для цього необхідно направити кошти з видатків на утримання медичних установ, освіти, культури, соціального захисту населення» (з виступу голови постійної комісії з питань планування, бюджету, фінансів і управління комунальною власністю депутата М. Прядка на сесії), а з другого — частина депутатів і особисто М. Кузьмін переконані, що район мав можливості самотужки вирішити для себе зернову проблему, не перераховуючи кошти в область. Однак майже мільйон гривень «пішли» і, за словами М. Кузьміна, «де вони зараз гуляють, ніхто не знає». Тим часом Володимир Левченко вважає, що цим самим голова райради намагається взяти його «на гачок» за нецільове використання бюджетних коштів, що, як відомо, карається досить суворо.

Це — зримі причини конфлікту. За ними тягнеться цілий ланцюжок підводних, викликаних прагненнями однієї сторони утвердити райраду як повноцінний, ефективний орган місцевого самоврядування, а другої — забезпечити безконтрольну діяльність райдержадміністрації.

Розбираючись у конфлікті, в облдержадміністрації і облраді раптом забули, що зовсім недавно здобутки взаємної співпраці Сумської райдержадміністрації і райради ставили за приклад на чисельних нарадах. Газети, радіо, телебачення закликали інших керівників вчитися демократії, прозорості, відкритості, розвивати самоврядування в колег із Сумського району.

«Кузьміну треба піти, — тепер запевняли мене в розмові голова облради М. Берфман і його заступник Ю. Добровольський. — Йому роботу знайдемо, а всім стане легше».

Йти М. Кузьмін не погодився і потрапив в облогу, яка часто з успіхом застосовується у примітивній практиці. Це, по-перше, дискримінація за вигадані «минулі гріхи», наведені в анонімній заяві, адресованій голові облдержадміністрації Володимиру Щербаню та голові облради Марку Берфману, для перевірки якої залучено працівників прокуратури. По-друге, індивідуальне, безсоромне «опрацювання» частини депутатів райради, аби висловили недовіру своєму голові. Про це вже розповідав «ГУ». Одночасно в газеті було опубліковано звернення депутатів Сумської райради до Президента України з приводу посягання виконавчої влади на районний орган самоврядування.

Після виступу газети і публікації звернення у Сумах побували головний консультант-інспектор Головного управління організаційно-кадрової роботи та взаємодії з регіонами адміністрації Президента Валентина Ніколайчук і головний консультант управління по зв'язках з місцевими органами влади і органами місцевого самоврядування апарату Верховної Ради Валерій Глушков.

Днями відбулася чергова 17-та сесія Сумської райради. В її роботі брали участь та виступили голова Сумської обласної ради М. Берфман, його заступник Ю. Добровольський, керівники відділів облради, відповідальні працівники облдержадміністрації. Засідання висвітлювало обласне телебачення.

За наполяганням ініціативної групи до порядку денного сесії було внесено і проголосовано питання «Про дострокове припинення повноважень голови районної ради Кузьміна М. Г.». В результаті таємного голосування з 64 депутатів загального складу ради лише 29 проголосували за дострокове припинення повноважень М. Кузьміна. Таким чином, рішення не прийнято. Однак облога не припинилася, вочевидь відбувається нова мобілізація сил, щоб до березневих виборів питання закрити.

Крапки над «і» поки що розставив журналіст з обласної газети «Сумщина». Свою публікацію репортер назвав «Театр одного актора». Розповідаючи про перебіг подій на сесії, як про «шоу», автор «узаконив» усі гріхи М. Кузьміна, відомі раніше з анонімки, а також виніс власний вердикт: «Микола Кузьмін поки що залишається на посаді, але, мабуть, крім нього та кількох його сподвижників, легше від цього нікому не стало». Хочеться спитати: а кому стане легше, коли в райраді буде такий голова, якого не цікавитиме, куди пішли гроші району? Отож.

Тим часом у звіті, адресованому голові Комітету Верховної Ради з питань державного будівництва та місцевого самоврядування Ю. Іоффе за результатами відрядження у Суми головного консультанта управління по зв'язках з місцевими органами влади і органами місцевого самоврядування апарату ВР Валерія Глушкова, відзначається: «За день до сесії, 28 серпня, в обласній державній адміністрації під керівництвом її голови та голови обласної ради М. А. Берфмана була проведена зустріч з депутатами Сумської районної ради (звісно, без М. Кузьміна. — **Прим. авт.**), на якій розглядалася ситуація, що склалася між головою районної ради М. Г. Кузьміним та головою районної державної адміністрації В. І. Левченком».

Неважко здогадатися, які настанови перед сесією одержали на цій нараді запрошені депутати райради. Неважко дати й моральну оцінку таким діям.

І далі за результатами відрядження: «При обговоренні цього питання 10 депутатів з 24 виступаючих на сесії зазначили, що на них чинився і чиниться тиск з приводу розгляду питання «Про дострокове припинення повноважень голови районної ради Кузьміна М. Г.» і що «постійні комісії районної ради його не розглядали».

Події на сесії закінчилися так. 35 депутатів-бюджетників та депутатів—керівників господарств залишили райраду і, за словами М. Кузьміна, продовжили засідання у приміщенні райдержадміністрації. Найстійкішими виявилися сільські голови, які не злякалися і не залишили райраду.

Було бажання поцікавитися думкою також і працівника адміністрації Президента Валентини Ніколайчук. Однак, вона категорично відмовилася: дозволу коментувати, давати інтерв'ю в неї немає, а на власну оцінку не наважилася. Теж хочеться спитати: а зарплату з бюджету отримувати дозвіл маєте? То маєте й відповідати на запитання газети. Бо це не для газети треба, а для читачів, тобто платників податків, які вас утримують. Чули про таке? Її колега Валерій Глушков свою думку не приховує. Він вважає, що державним виконавцям потрібно вчитися співпрацювати з органами самоврядування.

Демократію відчувають, як спрагу, як голод, як, зрештою, кохання чи гроші в кишені. Коли нема, то нема. То чи втримається до березневих виборів голова Сумської райради — запитання не риторичне. І ще одне нериторичне запитання: а де оті 980 гривень? Що про це може сказати виконавча влада області? І чи повернуть гроші до районного бюджету 1 жовтня?

Анатолій КАРАСЬ.

 Спорт

Події та результати

Спортивна гімнастика. **Учора в залі Національного університету фізичного виховання і спорту України стартував чемпіонат країни. Це вперше за останні роки такі змагання проводяться в столиці, а не на олімпійській базі в Кончі-Заспі. Втім, було б ліпше, якби найкращих гімнастів приймав Палац спорту. Можна не сумніватися, його трибуни не порожніли б. Тоді було б справжнє свято. Хоча і зал НУФВІСУ — певний прогрес.**

А ще чемпіонат країни стане вирішальним етапом відбору на чемпіонат світу, який відбудеться 27 жовтня—4 листопада в бельгійському місті Генті.

Сьогоднішня програма розпочнеться о 16.00. Жінки змагатимуться за абсолютну першість. А у чоловіків відбудуться фінали змагань на коні, кільцях і у вільних вправах. Фінішує чемпіонат України 16 вересня.

Важка атлетика. **Ми вже повідомляли про дзвінку перемогу на юніорській першості Європи, що відбулася в місті Кальмар (Швеція), Юрія Лавренюка з Луцька. Він став абсолютним чемпіоном у ваговій категорії до 69 кг і встановив юніорський рекорд світу та національний — дорослий. Але не тільки Юрко прославляв Україну на цих змаганнях. У ваговій категорії до 105 кг тричі «срібним» став Сергій Воротинцев з Маріуполя. А у суперважкій категорії Олексій Колокольцев з Іллічівська виборов три бронзові нагороди.**

Звернули на себе увагу й українські дівчата. 19-річна донеччанка Катерина Бєлік, виступаючи в категорії до 69 кг, завоювала малу золоту медаль у ривку, у поштовху — «бронзу». А в підсумку стала срібним призером першості. Усе «срібло» у ваговій категорії до 75 кілограмів у нашої Дарини Платонової.

Баскетбол. **38-річна «суперзірка» Майкл Джордан, який вже давно завершив кар'єру гравця, вирішив повернутися на майданчик. Гратиме він за аутсайдера НБА клуб «Вашингтон», одним із співвласників якого є він сам. «Я повертаюся лише тому, що дуже люблю баскетбол». Поява Джордана на арені передбачається 30 жовтня, коли його «Вашингтон» гратиме у Нью-Йорку проти клубу «Нікс». Усі квитки продано.**

Футбол. **У зв'язку з трагічними подіями в США матчі Ліги чемпіонів в групах E, F, G, H, а також учорашні поєдинки Кубка УЄФА перенесено на пізніші терміни.**

Белградська «Црвена Звезда» вчасно прибула до Києва і розпочала підготовку до поєдинку з ЦСКА. Але змушена була зібрати речі й повернутися додому. Як повідомила прес-служба армійського клубу, орієнтовно матч ЦСКА—«Црвена Звезда» відбудеться на столичному стадіоні «Динамо» 20 вересня.

Донецький «Шахтар» полетів до Софії на побачення з тамтешнім ЦСКА. Але також був змушений наступного дня взяти курс на Україну.

І лише італійська «Фіорентина» — суперник нашого «Дніпра» — залишилася вдома і не вилетіла до Дніпропетровська. У цього клубу була можливість відмінити авіарейс.

Завтра в Україні відбудеться більшість матчів десятого туру: «Поліграфтехніка»—«Ворскла», «Закарпаття»—«Кривбас», «Шахтар»—«Металург» (Донецьк), «Динамо»—«Карпати», «Металург» (Маріуполь)—«Металіст», «Таврія»—«Металург» (Запоріжжя). А наступного дня буде зіграно поєдинок «Дніпро»—ЦСКА. Отже, всі переноси зустрічей для учасників турніру Кубка УЄФА скасовано.

Добірку підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: *один із найпомітніших у сучасному українському футболі — півоборонець донецького «Шахтаря» і національної збірної України Анатолій Тимощук.*

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Де гуляє майже мільйон гривень?

Осілі у вагоні

(Із життя однієї татарської родини)

Репортер

(Початок на 1-й стор.).

— Мені мій дід радив, мовляв, повертайся на рідну землю, в Крим. Придивися, поживи серед людей на батьківщині, а там уже вирішиш, де тобі жити, —розповідає чоловік Ельзари Алім Асланов. — Батько пригадував, як 1944-го всіх татар депортували із селища. Людей швидко зібрали, завантажили у вагони і вони вирушили на схід. Худобу із хлівів навіть випустити не встигли. Односельці, хто залишився, казали, що ревіла скотина три дні на все село, доки рогатих в'язнів не звільнили. Потім ще тиждень стада безгоспних корів, кіз, коней бігали вулицями...

Прислухавшися дідової поради, десять років тому Алім повернувся з Узбекистану, де закінчив інститут фізкультури, до Щебетовки. Тим, хто повертався, надавали негодящі землі на краю селища, в Ульяновій балці. Відтоді стала вона називатися татарською.

Обживати наново історичну батьківщину Асланов приїхав з батьком. Жінок тимчасово залишили у родичів у Джанкої — Ельзара чекала дитину.

Услід за Алімом морем вантажним кораблем мало приплисти тимчасове житло для його родини — звичайний вагон від залізничного потяга. Та в дорозі він заблукав і до пізньої осені чоловіки змушені були жити в землянці й готувати їжу на вогнищі.

Ось уже десять років подружжя Асланових мешкає в селищі. На кримській землі народилися в них син Амет та донька Ленара. Завели господарство, город, заклали підмурок великого будинку, та й досі незмінним дахом над головою їм слугує старенький вагон. Усередині перепланували його на дві кімнатки —дитячу й дорослу, а ззовні Алім прибудував веранду (це — кухня).

— Грошей на зведення будинку ніяк неназбираю. Все зароблене вкладаю в бізнес, — пояснює голова родини.

Його бізнес — коні. Вони годують і одягають мешканців осілого щебетовського вагончика. Асланові мають власну стайню із сімома кіньми. Алім здійснює кінні екскурсії Кримом. Попит серед відпочивальників неабиякий. Цього року кінний гід навіть встановив свій рекламний щит в Коктебелі. Біля нього приймають заявки, а Ельзара (яка виконує роль менеджера) розписує час і місце кінних вояжів. У родинному бізнесі зайняті всі: десятирічний син і чотирирічна донька пасуть, чистять, годують, запрягають і розпрягають коней. Ну, а сам батько родини зайнятий на основній роботі — влітку, бува, щодня по дві-три екскурсії водить. Утім, «водить» — не зовсім точне слово. Часто він їх бігає. З огляду на інтереси бізнесу Алім роздає всіх коней туристам, а сам протягом кількох годин кінної прогулянки носиться горами навздогін екскурсійному загону. Добре, що має спортивний гарт.

Вірність спорту випускник Ташкентського інституту фізкультури, майстер спорту з класичної боротьби Алім Асланов зберіг на все життя. За стайнею, на «горбатому» дворі його господарства є... тренажерний зал просто неба. Спортивне спорядження Алім зробив сам, використовуючи свої професійні знання і підручні засоби — труби, підшипники, дошки.

Нині у доморослому спортивному залі Асланова під його керівництвом тренуються не лише син, а й усі хлопчаки Щебетовки. Заповітна мрія Аліма — відкрити в селищі офіційну дитячу спортивну школу. Все необхідне ентузіаст має: і тренерську практику, і власних коней, і частково спорядження, а головне — учнів. Останнє слово — за місцевою владою.

Та це справа, як то кажуть, для душі. А в особистому бізнесплані Асланов намітив побудувати в Щебетовці невелику туристичну базу.

— Ось над цією галявиною натягнемо камуфляжну сітку, щоб від сонця ховатися, — мріє вголос Алім, показуючи місце майбутнього туркемпінгу. — А тут невелику чайхану зроблю — щоб з повним пансіоном відпочинок був. Ельзара у мене добре готує, — подумавши, вніс корективи у свої прожекти потенційний власник бази. —Та й спадкоємці підростають. Без них нам не впоратися.

Залишаючи осілий вагончик Ельзари і Аліма та йдучи розбитою дорогою селища, важко було уявити, що незабаром, за їхніми прогнозами й мріями, тут буде «місто-сад». Але сині, як море, очі маленької Ленари стверджували своїм блиском — батьки кажуть правду!

Ольга ВАУЛІНА.

На знімках: подружжя Асланових на своїй землі; чотирирічна Ленара «летить у ракеті» на батьківському подвір'ї.

Фото Дмитра ІВАНОВА

Може розпочатися друга стадія трагедії

(Початок на 1-й стор.).

Це дещо дивно: навряд чи впродовж доби можна назвати імена справжніх організаторів трагедії. Адже чи варто сумніватися в надзвичайній їхній законспірованості — чи то бен Ладена, чи то ісламістів з Пакистану, Ірану, Іраку, Сирії, Алжиру... Проте в Білому домі, як передають американські ЗМІ, на 90—95 відсотків уже впевнені в авторстві саме бен Ладена. Американський сенат ухвалив резолюцію, де заявлено: США «відповідно до міжнародного права мають право відповісти» на теракти в Нью-Йорку та Вашингтоні. НАТО вперше в своїй історії задіяло статтю п'яту статуту організації, де йдеться про спільні дії країн-членів в разі, коли одна з них буде атакована. І вже з'явилися повідомлення: НАТО готує екстрений план масованої атаки на Афганістан...

Масовані атаки, бомбардування — це не нове. За всієї трагічності нинішнього моменту, за всього співчуття до тисяч жертв жахливих терактів все-таки замислимося: чи не є ця трагедія одним із наслідків дій самої американської влади? Адже були сотні невинних жертв під час бомбардування Сербії, гинули і гинуть жінки й діти від ударів американської авіації в Іраку. І чи не це породжує сотні, тисячі бажаючих помститися таким само невинним американським громадянам, захопити штурвал «Боїнга» і врізатися ним у нью-йоркського хмарочоса? Згадаймо серпень 1998-го. Тоді США полювали за бен Ладеном — піддали ракетним обстрілам табори бойовиків в Афганістані, зруйнували фармацевтичну фабрику в Судані. Бен Ладен залишився живим-здоровим, загинули інші. То теж була помста, відповідь на вибухи в американських посольствах у Кенії й Танзанії. І до чого це призвело: авторитет «терориста номер один» лише зріс, представники пакистанських радикальних фундаменталістських організацій сформували «групу прихильників бен Ладена» й поклялися помститися США за їхню акцію. «За кожного вбитого й пораненого буде вбито по сто громадян США», — заявили тоді мусульманські радикали. Може, нинішня трагедія це і є виконання тієї обіцянки?

Звісно, ноша єдиної в світі супердержави — надзвичайно важка. Надсучасна армія може запросто зрівняти з землею будь-яке місто, продемонструвавши міць, безкомпромісність і повну свободу дій Сполучених Штатів. Проте американській владі слід замислитися: можливо, не лише нова система протиракетної оборони, а насамперед нові, гнучкіші підходи до деяких чутливих для інших народів проблем зможуть убезпечити громадян США від таких жахливих трагедій, як нинішня? Бо зі зруйнованого бездумним бомбардуванням міста чи села обов'язково виживе хтось один, і для нього сенсом життя також стане помста.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

* * *

Згідно з соцопитуваннями, 21 відсоток американців виступають за негайні удари по країнах, причетних до минулих терактів, а 71 відсоток вважають за доцільне здійснити це після того, як стануть відомі організатори трагедії. Крім того, вчора представники НАТО спростували інформацію ЗМІ про підготовку альянсу до масованої атаки на Афганістан. Водночас керівники руху «Талібан» закликали США не завдавати ударів по їхній країні.

Листи з Америки

«Якщо чесно, то в голові просто не вкладається. Здається все нереальним, кіношним. Точно, як на екрані в кінотеатрі — люди біля телевізорів, виступає Президент, все скрізь заблоковано. Та найстрашніше те, що це — реальність».

Анатолій МІНЬКІВСЬКИЙ.

«З нами все в порядку. Адже ми живемо не в Нью-Йорку, а через річку від нього. А взагалі, трагедія жахлива. Та ви, мабуть, все бачили по телевізору. Але життя триває, хоч як дивно... Всі працюють, діти навчаються, ніхто не панікує, жодної агресії. Всі розуміють, що ось так сталося — і вже нічого змінити не можна. Лише частина Нью-Йорка на особливому режимі: там продовжують розгрібати завали. І шукати людей.

Учора ввечері син знайшов мою фотографію, де я стою в скверику біля тих двох «тауерів». Це було лише п'ять місяців тому. Ми тоді так і не піднялися на дах (там є оглядовий майданчик для туристів), тому що було холодно й пізно. Подумали: встигнемо ще. Ось тепер уже не встигнемо. Шкода. Всі переживають, щоб ситуація не переросла у щось серйозне».

Алла РОМАНЧУК.

Їжте піцу — не обгорите на сонці

Учені з Дюссельдорфського університету встановили: піца захищає шкіру від шкідливого впливу сонячного світла. З'ясувалося, що в піці вдало поєднано різні продукти, які запобігають ушкодженню клітин шкіри ультрафіолетовим випромінюванням (зокрема, томати і оливкова олія). Виявляється, вживання лише 40 грамів помідорів і оливкової олії на день втроє підвищує стійкість шкіри проти опромінювання. За словами вчених, корисний ефект від однієї піци зберігається близько двох тижнів, після чого слід з'їсти нову порцію.

Дружитимемо містами

В Українському культурному центрі в російській столиці відбулася презентація виставки «Дніпропетровський регіон у Москві». На ній було представлено продукцію кращих підприємств області. Між міською державною адміністрацію Дніпропетровська і урядом Москви укладено «Угоду про економічне співробітництво».

Перший заступник прем'єр-міністра уряду Москви Людмила Шевцова в інтерв'ю кореспондентові «ГУ» заявила, що «в структурі уряду Москви є спеціальний департамент, котрий займається організацією економічного співробітництва з тринадцятьма регіонами України. Уряд Москви готовий стати гарантом для українських і російських підприємств, які домовилися про економічну співпрацю. Ми створимо сприятливі умови для партнерів, допоможемо розв'язувати митні й податкові проблеми».

В організації і проведенні виставки активну участь узяли посол України в РФ Микола Білоблоцький, представники російських та українських ділових кіл.

Світлана ФІЛІМОНОВА.

Москва.

Бійтеся серпня 2008 року!

У Швеції вийшла у світ книжка Вільгельма Агрелля «Європейський картковий будинок». Її автор відомий як історик і дослідник проблем миру та конфліктів. Згідно з прогнозами, висловленими на сторінках книжки, в серпні 2008 року в Європі можуть статися трагічні події, подібні до тих, що відбувалися в серпні 1914-го, коли несподівано для всіх спалахнула перша світова війна.

На підставі подій на Балканах історик бере під сумнів спроможність інтегрованої Європи вгамувати територіальні міжетнічні конфлікти. Бо її «головні структури безпеки мають невизначений мандат, вони повільні та побудовані на компромісах і консенсусах». Влада «Європейського дому», пише В. Агрелль, продемонструвала свою неефективність під час подій у Косово. Там вона показала відсутність політичної волі в справі використання військових ресурсів, надавши ініціативу американцям.

Загроза цілісності Європи, на думку В. Агрелля, насамперед походить від націоналізму, етнічних та територіальних розбіжностей. Автор не погоджується із твердженням про відсутність внутрішньої загрози європейській системі безпеки. На його погляд, «новий європеєць ще не сформувався, а локальні конфлікти несуть потенційну загрозу не тільки в пост-комуністичній Східній Європі, а й у західній частині континенту».

Усе це дає змогу історикові прогнозувати розвиток подій за сценарієм серпня 1914 року, коли «жоден навіть у жахливому сні не міг уявити, що мало статися». Щоправда, В. Агрелль робить застереження, що змальований ним страшний варіант не обов'язково матиме розвиток, але загалом його книга — це нагадування європейським політикам про те, що треба не спочивати на лаврах інтеграції, а більше думати про шляхи розв'язання можливих конфліктів.

До слів В. Агрелля варто прислухатися. У червні 1991 року, приблизно за вісім місяців до трагічних подій у Югославії, він попереджав про можливість виникнення в цій країні «великої війни із застосуванням артилерії та авіації, потоками біженців», яка «вимагатиме величезних людських жертв». На той час європейці й уявити не могли, до яких трагічних наслідків призведе розвал Югославії.

Марат ЗУБКО.

Гельсінкі.

Хроніка. Факти. Події

■ Нью-Йорк

ООН засудила теракти

Рада Безпеки та Генеральна асамблея ООН одностайно засудили удари терористів по США. На надзвичайному засіданні вони закликали міжнародне співтовариство знайти і покарати злочинців. РБ при цьому висловила готовність ужити необхідних заходів, що належать до її компетенції. Президент Пакистану Мушараф запевнив, що його країна беззастережно співробітничатиме у боротьбі з тероризмом.

Світ тужить за загиблими

Міністри закордонних справ Євросоюзу заявили, що сьогодні в країнах ЄС буде оголошено трихвилинне мовчання у пам'ять про загиблих. Визначна палестинська діячка Ханан Ашраві наголосила, що радість окремих груп палестинців за Західному березі Йордану, в Газі та в таборах біженців у Лівані не відображає настроїв палестинського народу в цілому. Іран закликав світову спільноту виявити коріння тероризму і вжити відповідних заходів. Більшість арабських керівників засудили напад на США, заявивши, що він суперечить ученню ісламу, і лише Ірак схвалив дії терористів.

■ Пекін

Звернення Китаю

Китай звернувся до НАТО з проханням провести низку консультацій з неєвропейськими країнами перш ніж відповідати на теракти проти США. Заступник міністра закордонних справ Китаю Ван Гуань-кья заявив, що наслідки будь-яких військових дій, до яких може вдатися НАТО, будуть відчутні далеко за межами Європи.

■ Пхеньян

Діалог може бути зірвано

Північна Корея пригрозила зупинити переговори з нормалізації відносин з Півднем, якщо США не припинять тиск на Сеул. Переговори мають відновитися в суботу після піврічної перерви, спричиненої жорстким, на думку Пхеньяна, курсом нової американської адміністрації. Північна Корея закликає свого південного сусіда винести уроки з останніх шести місяців і зрозуміти, що зовнішнє втручання призведе до нового розриву відносин між країнами.

■ Москва

Військова присутність у Македонії

Росія заявила про готовність надати військову підтримку контингентові НАТО в Македонії із завершення збору зброї в албанських бунтівників, але лише за згоди ООН. Представник міністерства закордонних справ Росії сказав, що головним завданням будь-якої нової місії буде нагляд за кордонами Македонії з Косово та Албанією.

■ Париж

Утеча під Ла-Маншем

Міністр внутрішніх справ Франції Даніель Вайан та його британський колега Девід Бланкет обговорили в Парижі несприятливу ситуацію, яка склалася з табором для біженців поблизу Калє. На думку Лондона, близьке розташування табору до тунелю під Ла-Маншем сприяє нелегальному проникненню іммігрантів до Великої Британії. У вівторок Франція відмовилася від пропозиції керівництва Євротунелю тимчасово закрити табір.

■ Тірана

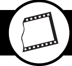
Затверджено новий кабінет

Албанський парламент, через три місяці після перемоги соціалістів на загальних виборах, схвалив склад кабінету прем'єр-міністра Іліри Мети. Міжнародні та місцеві спостерігачі заявили, що червневі вибори були, здебільшого, вільними і чесними, а виявлені дрібні порушення не могли серйозно позначитися на підсумках голосування.

***На фото АП:** прес-конференція албанського прем'єра.*

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

 Десята муза

Разом. І окремо

Другий Міжнародний телекінофорум «Разом» — у розпалі. Йому надала притулок південна кіностолиця Ялта. Сюди в оксамитовий сезон (особливо привабливий для любителів пофестивалити) з'їхалося близько 400 кінематографістів та телевізійників з ближнього зарубіжжя. Два журі диференціюватимуть художні, документальні картини та телепрограми — на добрі, не дуже добрі та дуже недобрі — за дев'ятьма номінаціями. А доки кіношники утверджуються одне перед одним, журналісти відвідують майстер-класи. А навколокіношний натовп дискутує про проблеми сучасного мистецтва за круглими столами.

На знімку: президент форуму, режисер Сергій Соловйов (праворуч) та гість кіносвята Дмитро Дібров.

Фото УНІАН.

 Знай наших!

Зірковий «Зефір»

Кам'янець-подільські шанувальники естради віддають перевагу «Зефіру в шоколаді». Таку назву має місцевий дитячий дует у складі білявки Мілени Вишневської та справжнього «шоколаду» Назара Щегельського. Юні співаки здобули цього року вже дві солідні перемоги: премію в номінації ансамблевого співу на всеукраїнському фестивалі «Стара фортеця-2001» та премію на міжнародному фестивалі естрадної творчості «Зірковий Сімеїз».

А незабаром зоряний дует зустрічатиме фестивальний Каунас. Підготувала «Зефір» до сцени Любов Мартинюк, викладач Кам'янець-Подільської школи мистецтв.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

Фото автора.

 Погода

15 вересня **в Україні** переважно без опадів. Вночі та вранці місцями туман. Вітер 3—7 м/с. Температура повітря вночі 6—11 градусів тепла, вдень до 23, на півдні — до 26 тепла.

16—17 вересня на заході короткочасні дощі, зниження денної температури до 12—17 градусів тепла. На решті території погода не зміниться.

На Київщині без опадів. Температура вночі 7—11 градусів тепла, вдень 15—20.

Український гідрометцентр.

Шлягер — отже шлягер?

Враження киянки

 Точка зору

Реклама «Шлягерів XX століття» по радіо і кольорові афіші зробили свою справу, і я піддалася спокусі. То це ж... шлягери! Та ще — у виконанні знаних і улюблених співаків! І бажання почути, побачити веде мене в піднесеному настрої у чудовий палац «Україна».

Та, на жаль, із зовсім іншим настроєм я залишила зал. Концерт дуже затягувався: навіть пасивно слухати з 19.00 до 22.30 дуже непросто. До того ж, навіщо було єднати у програмі те, що, на мій погляд, не поєднується? Виконавців високого гатунку, які творять свято душі, та надривне «голосіння» деяких співаків, оплески яким стихають швидше, ніж артист зникне за лаштунками.

Чому багато із заявлених в афіші артистів у концерті не виступили, а організатори не попередили жодним словом? Чому ніде не можна було знайти програму вечора?

Чому одяг деяких учасників концерту різав око своєю прозаїчністю, а не святковістю? (розтягнуті футболки, джинси, натільні майки). Різне вбрання має право на життя, але воно має відповідати моментові.

Чому жодного разу ведучий не оголосив, хто автор слів і музики, адже всі знають, що співак лише доносить пісню до слухача?

Я не писала б про це з таким болем, якби мене це не хвилювало. В Україні, і в Києві зокрема, нам є кого слухати і ким пишатися. Але чому достойним так важко пробитися на цю сцену?

Як і багато інших, після антракту я не повернулася на своє місце. Даруйте, панове організатори, але на концерт під галасливою вивіскою «Шлягер» мене більше не запрошуйте і не переконуйте, що «це було справді добре» (дослівні слова ведучого). Підберіте влучнішу назву, яка відповідала б дійсності і не вводила людей в оману. Запитайте тих, хто був на концерті, чи багато з них наспівують почуті мелодії, що їх знають мільйони?

Ольга МАШЕВСЬКА.

Київ.

Майстер і Мадонни

 Лавка старожитностей

У Чернівецькій області подекуди дивом збереглися острівці давньої самобутньої народної культури. Одним із них є село Дорошівці Заставнівського району, яке я називаю (і в цьому немає перебільшення) столицею буковинського каменярства.

Лише тут, та ще в сусідньому Василеві, продовжує жевріти мистецтво гліптики, себто різьби по каменю. З роду в рід, з покоління в покоління передавалося воно тамтешнім майстрам. Ніхто достеменно не знає, в які часи започатковувалося це ремесло, хто був першим каменотесом у цьому благословенному наддністрянському селі. Та слід визнати, що каменярські молотки задзвеніли тут дуже давно.

Колись метр буковинської археології Борис Онисимович Тимощук натрапив на залишки старовинного православного храму у Василеві (місто, що належало князеві Васильку Теребовлянському) і був щедро подивований саркофагами та іншими витворами рук місцевих каменотесів. На його думку, собор було зведено в XII сторіччі. Але каменярство започаткувалося тут набагато раніше. Про це свідчать гліптичні пам'ятки, знайдені на терені старого городища. Згідно з ними можна дійти висновку: різьбили камінь у цій місцевості ще в дохристиянські часи.

Коли до Чернівців з Чехії у другій половині XIX століття прибув для побудови митрополичої резиденції архітектор Йожеф Главка, він привіз із собою кілька десятків кращих європейських каменотесів. Одначе він не вірив, що в буковинській глибинці є представники цієї професії. Але тут він зустрів цілу плеяду майстрів, не гірших від привезених. Декого з них Главка запросив на будівництво резиденції. До речі, з Василева та Дорошівців возили в Чернівці брили наддністрянського піщаника. Різьблені деталі з нього й до сьогодні прикрашають стіни Главчиного творіння. Василівські та дорошівецькі майстри, працюючи під орудою європейських каменотесів, поповнили свій арсенал новими зображувальними мотивами, а головне —до їхніх рук потрапив більш досконалий каменярізний інструментарій. Багато почерпнули від буковинських майстрів і заїжджі ремісники.

Згодом Главка відмовився від їхніх послуг, тому що прибульці з Європи вимагали за свою роботу підвищеної платні.

Біля церкви села Дорошівці дивом уціліли десятки хрестів, створених найкращими тамтешніми майстрами. Коли заходиш сюди, то здається, що ти потрапив до музею просто неба. Кожен хрест тут не має аналогів. Перегукуються на них хіба що зображувальні елементи. Дорошівецькі каменотеси використовували одну й ту саму символіку. На хресті обов'язково вирізьблювалося древо життя, хвилястий безконечник (він подибується й на буковинських писанках), що вважається символом нескінченності буття. Обов'язковим атрибутом була й зламана галузка та людська рука з палаючою свічкою. Але майстри тлумачили ті символи по-своєму. Тому-то й на хрестах не відчувається сліпого копіювання.

Наприкінці XIX століття пальму першості серед каменотесів перебрав у свої руки дорошівецький самоук Георгій Павчук. Був він з бідного роду, але мав іскру Божу. Ще в юнацькому віці почав навчатися в місцевих каменотесів і досить швидко перевершив своїх учителів.

Георгій сміливо ламав усталені каменярські традиції. Він відмовився від деяких зображувальних елементів, почав застосовувати дуже тонку різьбу, яку називають ажурною. І став законодавцем моди в своєму ремеслі. Тому мав багато замовлень від заможних клієнтів.

Будучи людиною дуже побожною, Георгій не піддавався грошовій спокусі. Інколи він усамітнювався й нікого не пускав до свого кар'єру. Тижнями сидів серед величезних брил і витісував з них статуї Богоматері, які встановлював при в'їзді до села чи на наддністрянських крутосхилах, щоб було видно здалеку образ Пречистої діви Марії.

На жаль, багато з тих скульптур було потрощено в тоталітарні часи войовничими атеїстами. Та одна все-таки не потрапила під ломи й кувалди комуністичних варварів. Її сховав на своєму обійсті сільський коваль. Коли атеїстична вакханалія скінчилася, благородний чоловік встановив скульптуру на сільському цвинтарі.

Я часто буваю на цьому кладовищі, розташованому на високому пагорбі, звідки відкривається дивовижний ландшафт. І завжди навідуюся до кам'яної Мадонни, до хрестів, помережаних ажурною різьбою.

Це — скарби самобутнього майстра. Георгій Павчук помер у бідності. Банальна життєва розв'язка: митець ліг у домовину з порожнім гаманцем. Зате він полишив нам Мадонну на сільському цвинтарі, яка молиться за нас, грішних земних.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

На знімках: витвори Георгія Павчука.

Фото автора.

Редактор номера Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 150000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України».

Зам. 0311165.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 446-91-37, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Засновник і видавець — Верховна Рада України